

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN

hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetők és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adóznak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyestartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
fél évre . . . 2 frt,
negyed évre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Reformok.

Évek óta nem volt a budget tárgyalás általában oly emelkedett az egyes tárczáknál mint jelenleg. A kereskedelmi tárczánál Baross, a vaskezü és mérésen tervező, de okosan végrehajtó miniszter, — a közoktatásügyi tárczánál gf. Csáky Albin, kit az egész ház pártkülönbség nélkül megéljenzett, — az igazságügynél Szilágyi Dezső a hatalmas debatter s a legkitünőbb jogász egy személyben, — élénk támogatásban részesültek; nem is szólva a szerencsés Wekerléről. Reformok, új alkotások, új szervezetek, élénken érzett hátrányok megszüntetése, hibák jóvátevése teszik biztatóbbá a jövőt s ennek reményében könnyebben tűrünk mi, kiknek koroukért méltó oka volt panasza fakadni.

Különösen előtérbe lépnek az igazságszolgáltatás nagy feladatai, melyeket Szilágyi miniszter, bár az idő rövidsége miatt csak tömörvázlatban felsorolt s melyek valószínűsége de valóban teljes egészben, nem pedig csak nehezen beilleszthető részletekben, a magyarállam egységének kifejezésül valóban tovább nem halasztható feladat. Az erdélyi részek külön polgári törvénykönyvvel bírnak s még e részben szerencsésebbek, mint a királyhágón tuli részek, melyek a különböző időből való törvényeken kívül a kuria — ezen nagy tekintélyben álló bíróság — döntvényeink egész seregével rendelkeznek s ahol, hogy csak egy példát hozunk fel: az örökösödési jog tekintetében egé más felfogással ítélnek, mint nálunk, a házassági jog szintén másképpen van rendezve s így megy ez nagyon sok ügyben.

Az igazságügyminiszter még egy körülményt említett fel a maga teljes nyomoruságában: A börtönügyet, melyet még eddig pénzühiánya miatt kéllően rendezni nem lehetett. Eltekintve a törvényszékek fogházainak czélszerűtlen s elégtelen voltától, hivatkozhatunk a nagyenyedi kerületi börtön mindinkább szűkké váló helyiségeire, melyekben a folyton gyarapodó számú rabokat alig lehet úgy elhelyezni, hogy kézi munkával is kéllően ellegyenek foglalva. A rendkívül alkalmas telek pedig elegendő tért ad új építkezésre, s kivált emeletekre tervezve, — a nem csekély miseriákon könnyen lehetne és kell is segíteni. Hallottuk ugyan azt is, hogy több új fegyintézetet akarnak létesíteni; de határozottan czélszerűbb előbb a meglévőket fejleszteni, kéllően berendezni már csak abból a soha nem téveszthető okból, mivel egyes intézetek igazgatása, felügyelete, ellenőrzése pénzügyileg is előnyösebb, mint több felé elszórt kisebb fogházé. Ez okból emelünk szót a nagyenyedi országos fegyintézet kéllő kiépítése s kéllő berendezése végett; melyet elodázni, sem biztonsági, sem igazságszolgáltatási tekintetéből már alig lehet.

A nagyenyedi kisegítő takarékpénztár-egylet évi rendes közgyűlése.

A nagyenyedi kisegítő takarékpénztár egylet évi rendes közgyűlése február hó 2-án tartotta meg az újváros háza tanácstermében dr. Magyarai Károly elnöklele alatt számos egyleti tag élénk részvéte mellett.

Közgyűlést elnök a következő beszéddel nyitotta meg: Tisztelt kisegítő takarékpénztári közgyűlés!

A gyorsan tovatűnő idő folyamán megint elérkezünk egy új év előcsarnokába, hol mint a hajós népség a szerencsésen elért kikötőben, számba vesszük az elvégzett utszá-

kasz kedvező és kedvezőtlen eseményeit s a nyert tanúságokon okulva, elkészítjük uti tervünket a jövőre. Midőn e megálási helyen egy mindnyájunkat egyaránt lelkesítő közös czélra t. i. hitelviszonyaink javítására szövetkezett társaságunk tisztelt tagjainak nagy többségét itt összereseregelve látom: legyenek első szavaim is az üdvözlőnek, az a feletti örömeinek szavai, hogy bár vészt hozó szirtek közt vezetett át utunk, Isten segédelmével mindnyájan itt lehetünk.

Mig egyéni életünket kellemetlenségek, sőt a rendnél nagyobb veszélyek fenyegették, addig intézetünk élete az egész éven át zajtalan tevékenységben folyt, melyet leküzdendő nagyobb nehézségek nem zavartak. Váratlan veszteségek nem bénítottak s ennél fogva örömmel jelezhetem, hogy ez évben is haladtunk, erősödöttünk s a hatóságok, területek s egyesek bizalmát fokozódó mérvben sikerült kiérdemelnünk s megtartanunk. Ezen örvendetes eredményt számszerűleg tünteti ki, a t. tagtársak kezei közt levő zárszámlánk s mérleg és vagyonskimutatásunk, melyek tételenkénti méltatását a megteendő előterjesztések által nyerendi a t. közgyűlés. Elég legyen mint a mult évben elért egyik nagyfőntosságú eredményre utalnom azon körülményre, hogy amár régi óhajásunknak megfelelőleg a kölcsön vevőkre nézve kamatlábunkat közel 1% al lejjebb szállítottuk, az innen eredő jövedelem csökkenését a kölcsönök növekedett igénybevétele teljesen egyensúlyozta.

A betétekkel s befolyó kamatokkal egész éven át képesek voltunk a felmondási határidő alkalmazása nélkül összesen 154 ezer forintot meghaladó felmondott betétet azonnal kifizetni s a mellett minden hitelképes kölcsönző kérését azonnal teljesíteni s e végre csak egyszer kellett a t. társaságban földhitelintézetnél elhelyezett 20.000 frt betétünkkel 5 ezer forintot felhasználni. Ez örvendetes jele annak, hogy rendes viszonyok közt saját közönségünk bizalma könnyen rendelkezésünkre boesítja azon segély forrásokat, melyekkel intézetünk zavartalan működését fenntartani, kéllő gyümölcsözötetés által tőkék keletkezését s gyarapodását elősegíteni s a méltányos hitelígényeket kielégíteni képes.

Nem vallottuk kárát azon eljárásunknak, hogy adóssainkkal szemben sokkal gyakrabban voltunk türelmeseek és elnézők, mint rideg pénzemberek s miután tulajdonlag kis vagyoneberekkel van dolgunk, inkább türtük a néhány havi késedelemből reánk háramló csekély károsodást, mint azon nyomasztó érzést, hogy kénszerítő szükség nélkül aránytalan károsodását okoztuk adóssainknak. Jól tudom, hogy ezen eljárás könnyen megtámadható s a bankszerű szigor következeteség előtt okvetlenül el is vesztené peret s tulságba vive veszélyessé is válhatnék s ezért nem is óhajtanám, hogy városi és vidéki feleink azt általános érvényű tantételként adják szájról-szájra, csupán jelezni kívántam, hogy közönségünk tulajdoni többsége becsülettel igyekszik kötelezettségének megfelelni s ha ezt rossz termés vagy egyéb csapás miatt olykor nem elegendő pontossággal teheti, méltán igényelhet bizonyos fokú ennézést.

A ki nem ilyen, az természetesen arra nem is érdemes s ebben nem is részérül.

De nem is kívánom a t. tagtársak figyelmét további fejtegetésekkel igénybe venni, hanem utat nyitok anyomban meginduló tanácskozásnak s a kisegítő takarékpénztár 19 ik rendes évi közgyűlését azon óhajásom kifejezése mellett nyitom meg, hogy ez a magyar pénzen kezdeményezett, magyar szellemben vezetett s magyar becsületességgel pontossággal és rendszeretettel kezelt és fenntartott pénzüintézet városunk s vidékünk anyagi szellemi érdekeinek szolgálatában az idők hosszú folyamán át virágozzék.

Az elnöki megnyitó beszédet közgyűlés tagjai osztatlan tetszés nyilatkozatokkal fogadták.

Ezután Kovács Gyula vezérigazgató következő igazgatósági jelentést terjesztette elő:

Tisztelt közgyűlés!
Intézetünk életének 19-ik évéről teszünk meg ez alkalommal kötelezőszerűleg jelentésünket.

Habár a kiosztott mérlegből méltóztattak meggyó-

zódhatni, hogy a letűnt év üzlet eredménye nemcsak kielégítőnek mondható, de eredményében — dacára hogy évközben a kiadott kölcsönök kamat lábát az emelkedő forgalom arányában intézetünk igazgatósága mérsékelte — minden megelőző üzlet évet felül mult: mindazonáltal az igazgatóság intézetünk életéből nem halgathat el egy jelenséget, mely a letűnt évben először hozott kísértésbe bennünket.

A megye havasi részében egy csalo banda alakult melynek tagjai hamisított vagy lopott adókönyvekkel és telekkönyvi kivonatokkal felszerelve idegen birtokost betábláztatás mellett intézetünktől több rendbeli kölcsönt vettek fel. Üzelmök elég korán felfedeztetett s jelenleg többen közülük vizsgálati fogságban tlnék. Mi nem vághatunk a vizsgálat elé, de megnyugtatásul annyit kijelentettünk, hogy az így kieselt összeg, kevesebb, miként a napi lapokban hirsztelve volt s nem hisszük, hogy az ezer forintot megközelítse, sőt kilitás van rá, hogy intézetünk kára meg fog térítettni.

Hogy jövőre hasonló calamitás ne érje intézetünket, intézkedtünk, hogy azóta az idegen községi lakosok vagy általunk ismert azonosságai tanukat kötelesek előállítani, vagy előjárósági bizonyítvánnyal kötelesek azonosságukat bizonyítani.

Az intézet mult 1889. évi forgalma 1.264309 frt 52 kr bevétel 1.247340 frt 36 kr kiadás és 16969 frt 16 kr pénztármaradékkal együtt 2 528619 frt 04 kr összforgalmat tett, szemben a megelőző évi 2 036398 frt 16 kr összforgalommal. A forgalom emelkedésében tehát 492020 frt 88 frt mutatkozik,

A forgalom emelkedése lett átlagosan:

1889-ben	300.000	frtot.
1887-ben	260.000	"
1886-ban	80.000	"
1885-ben	50.000	"

Mérlegünkben — mint a megelőző évben is a törzsbetét rovata egyenként 100 frttal van lezárva és így a 410 drb kibocsátott törzsbetét 41.000 forint részvény tőkét képvisel. Az egyes törzsbetétekre 5 frt 40 kr kamat esik s így az összesre 2214 frt.

A rendes tartalékalapunk is megfelelően emelkedett, a mennyiben már mérlegünkben a tartalék alapot illető 60 frt értékpapiron kívül 15553 frt 73 krral van lezárva a megelőző évi 13687 frt 23 krral szemben, így hát ezen alapon 1866 frt 50 kr emelkedés mutatkozik.

A törzsbetétek emelésére szánt tartalékunk pedig 6089 frttal van lezárva.

Ezek szerint a részvénytőke és az összes tartalékok 62702 frt 73 krt tesznek ki, mely összeg intézetünk jótállási alapját képezi.

Ezen összeg 7.1 részét képezi az intézetünknél elhelyezett 455722 forint 47 kr idegen tőkének, a mi elég kedvező arány. A megelőző évi ezen arányszám 7.8 volt.

Az 1889. évi december 31-iki zárlat alkalmával a váltó és kötvény tárcza 489780 frtot mutatott mely összegből mintegy 258000 frt jelzálogilag van biztosítva ugyan e zimen a megelőző évben 409740 forint volt kitértve a mérleg és vagyonskimutatásban pedig ez évben 523069 forint 16 kr áll szemben a megelőző év 441.884 frt 06 kr értékű mérlegével. Az év folytán betett pénzek és összes tőkésített kamatok számlája 234992 frt 22 krt tüntet fel, ezzel szemben 154.434 frt, 47 kr betett pénzt fizattuk vissza a felmondóknak.

Ezen 3 adatból láthatólag a forgó tőke a mult évben valamivel több mint 80.000 frttal szaporodott.

A statisztikakévéért ide iktatjuk, hogy a kamatozás végett intézetünknél elhelyezett pénzek a decz. 31-iki zárlat alkalmával 971 darab betéti könyvre voltak elhelyezve, még pedig:

	1889-ben.	1888-ban.
10 frtig	376 drb	359 drb.
10 — 50	168	188
50 — 100	92	87
100 — 500	186	179
500 — 1000	46	42
1000 — 2000	39	34
2000 — 5000	36	27
5000 — 10000	10	11
10000 — felül	10	8
Összesen	972	935

esapadék
derült. ds=derős)

stb. Az egész hét-
közti különbséget

ny dara, hó

—

3 19 hóeső

0 8 " köd

0 6 " "

5 13 eső

hs 4 6 +3 4

8 —

2 —

5 —

6 —

—

5 5 0 hózivatar

7 1 hó

5) hs 12-1 (+7-5)

tel jökora hideggel

zőli: Dr. F. D.

RÖK BERTALAN.
NOS.

Man verbrenne ein
ell, und die etwaige
zu gefahrte Seide
zu hinzerlasst wenig
erfalschte Seide (die
am fert, namentlich
ar mit Farbstoff er-
Asche, die sich im
ndern krümmt Zer-
stauht sie, die der
on G. Henneberg
Muster von seinen
ert einzeln Roben
ns (5)

ÉBÖL.

BOR

liter) 1 frt.

eskedésében

(2-3)

telekkönyvi hatóság
Frankovszky József
ere a végre-hajtási
1888. évi május hó
eli, 15 frt 65 kr.
legi 6 frt 80 kr.
végett végrehajtást
1039. számu tjkben
frtban megállapított

É-ik napján dél-
tkvi hatóság iro-

elével tartoznak az
nagy ovadéki képes

válta után 2 egyenlő
szlet után az árverés

a nagyenyedi kir.
betni.

amittatni.
att ezen kir. bíróság

hatóság

Csegezi,
kir. aljbíró.

Residentia

ágas szoba

1, kamara

1 külön

(3-3)

LAJOS-nál.

Ezen adatokból kitűnik, hogy főleg a magasabb tételek erősödnek.

Mérlegünk az 1888. évi 5828 frt 63 kr tiszta nyeresévével szemben ez évben 8158 frt 96 kr nyeresémet tüntet fel, melyből a törvényszerinti 2230 frt 89 kr tőke kamat adó már befizettetvén, marad osztalék tárgya 5928 frt 07 kr, mely összeg mikénti felosztására vonatkozólag az intézet igazgatósága és felügyelő bizottsága alapszabályaink értelmében és közös megállapodás folytán a tárgysorozat rendén meg fogja tenni indítványát, mit ha elméltóztatnak fogadni, akkor minden 100 frttől kiállított törzsbetét után 9 frt 60 kr osztalék esik, mihez hozzászámítva még az 5 frt 40 kr rendes kamatot, 15 forint lesz minden törzsbetétre kifizetve, mely járuléka összeg 15 %-ot tesz ki.

Múlt évi közgyűlésünk alkalmával kilátásba helyeztük, hogy a kölcsönvevők terhének könnyítése céljából igazgatóságunk munkába vette, hogy évfolyán a kölcsönök kamatterhét alább szállítsa. Ezen terv valósított is s múlt év április óta gznk kamat teher közel 1 perccenttel csökkentett.

Megkivánjuk említeni, hogy a lefolyt évben a részvényesek névsorában változás történt, a mennyiben Szilágyi Gyula 1 törzsbetét és Br. Splényi Henrich 3 törzsbetétből 1 drb eladás folytán s az igazgatóság beleegyezésével átiratott Orbai Lajosra.

Az igazgatóság tagjai közül a kilépés sora jelenleg Szilágyi Farkas és Sebesi Ádám urakat éri; a felügyelő bizottságból pedig dr. Bartók György ur következik kilépni. Ezen helyeknek titkos szavazás útján való betöltése lesz a tisztelt közgyűlés első teendője.

Ezzel tisztelt közgyűlés beszámolójunkat bevégezve, a múlt üzletévről a felügyelő bizottság által pontosan átvizsgálva zárszámláját elterjesztjük ajánljuk.

A nagyenyedi kisegítő takarékpénztár szövetkezett igazgatóságának 1880. uvi február 1-én tartott üléséből.

A z i g a z g a t ó s á g.

Az igazgatósági jelentést közgyűlés örömmel vette tudásul.

Czirner J. József felügyelő bizottsági tag az 1889. évi üzletfoglalmi kimutatást és vagyon mérleget mutatta be, melyek előadó szerint hibátlanul lettek össze állítva s a főkönyvekkel mindenkben egyeznek, végül ajánlatba hozta, hogy az igazgatóságot közgyűlés, a felelősség terhe alól, múlt üzleti évről vonatkozólag szabályszerűleg oldja fel, mi az üzletfoglalmi kimutatás és vagyonmérleg elfogadása és jóváhagyása mellett egyhangulag meg is történt.

Dr. Bartók György felügyelő bizottsági tagnak az igazgatóság nevében tett ajánlatára közgyűlés szintén egyhangulag határozta, hogy az összesen 5927 frt 07 kr évi tiszta nyeresémből adassék osztalékul a törzsbetét után darabonként 9 frt 60 kr; az igazgatóság tagjai részére személyenként 120 frt, a felügyelő bizottság részére személyenként

100 frt	
a nagyenyedi önk. tüzoltó egyesület részére	50 "
a nagyenyedi gyümölcsészeti egyesület részére	50 "
a nőiipar iskola részére	50 "
az alsófoku ipariskola részére	50 "
a nagyenyedi szegénysorsu tanulókat segélyező kör pénzalapja javára	20 "
a tövisi „Hunyadi templom“ restaurálására	20 "
a piski honvédelmi részére	10 frt

Ezek szerint jótékony célok támogatására 260 frt lett megszavazva. Szilágyi Farkas és Sebesi Ádám kilépett igazgatósági tagok újlag megválasztattak. A felügyelő bizottságba szintén beválasztott dr. Bartók György. A választások csaknem egyhangulag vitettek keresztül a legszebb rendben.

Ezzel ezen teljes bizalomnak örvendő, folytonos fejlődésben levő, az erdélyi részeken fennálló hasonló intézetek között talán a legmérsékelteteb kamatlab és provizio mellett működő, a kölcsönvevőkkel szemben ritka kiméletelességgel eljáró pénzügyi tárgy sorozata véget ért.

A regále-kötvények értékesítése.

A pénzügyminiszter a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Az 1888. évi XXXVI. t. cz. 24. §-a által felhatalmazást nyertem oly intézkedések megtételére, a melyek lehetővé teszik azt, hogy az italmérségi jog kártalanítása fejében kiszolgáltatandó, de csak későbbben igényelhető kötvények bizonyos előre meghatározott árfolyamon már korábban értékesíthetők legyenek.

Ezen törvényes felhatalmazás alapján és oly czéllal, hogy a pénzügyre hozandó kártalanítás kötvényeknek lehetőleg kedvező árfolyam biztosíthatóságát, abban állapotam meg, hogy az államkincstár mint magántuladonost illető kötvényekkel együttesen és egyenlő feltételek mellett értékesíthetők mindazon magán kártalanítási igényjogosultak kötvényei is, a kik kötvényeiknek elárulásánál a m. kir. pénzügyminiszter közvetítését kívánják igénybe venni.

Ehez képest az 1888. évi XXXVI. t. cz. 19. és 20. §§-ai alapján kibocsátandó s 4 1/2 %-os adómentes szelvényekkel ellátott kártalanítási kötvények közül a törvény 23 és 24. §§-ában nyert felhatalmazása alapján nem csak az államot, mint magántuladonost illető kötvényeket hanem azon magánjogosultakat illető kötvényeket is azonnal fogalomba kívánom bocsátani, a kik az őket illető kötvények vagy azok egy részének értékesítésére nézve az alábbiak szerint az állam közvetítését kívánják igénybe venni.

A czimtelek értékesítésénél ezen közvetítést igénybe vehetik mindazon magán kártalanítási igényjogosultak, kik a jelen hirdetményben megjelölt bejelentési véghatárnapon a részükre megállapított kártalanítási összeg fölött szabadon rendelkeznek.

Ezek az őket illető czimteleket értékesítés végett bejelenthetik tekintet nélkül arra, vajjon kártalanításuk összege egyezményeileg vagy határozatlag végérvényesen meg van-e már állapítva vagy sem.

Ellenben a kijáró kötvények értékesítésének közvetítése a jelen hirdetmény alapján nem vehető igénybe azon esetekben, melyekben a kártalanítási összeg az 1888 évi XXXVI. t. cz. 10 §-a értelmében lett megállapítva*) és olyanokban, melyekben az említett törvény 21. §-a, illetve az 1889 évi 45896. a kártalanítási összeg kiszolgáltatása a bíróságnak van fenntartva,**) és a bíróság erre vonatkozólag még nem határozott, illetőleg a kiszolgáltatásra megállapított határidő lejártáig nem határoz. Hasonlóképp nem vehető igénybe a kötvények értékesítésének közvetítése azon esetekben, melyekben az 1888 évi XXXVI. t. cz. 19. §-a értelmében***) a megállapított kártalanítási összeg fejében kötvényezett kötvények lesznek kiállítandók.

A legeszkélyebb árfolyam, a melyen alul a kötvények eladatni nem fognak, a kártalanítási kötvények minden 100 frtjnyi névérték után kilenczvenkét oszt. ért. frtban s a tőke után 1890 évi január 1 től a kifizetésig járó 4 1/2 %-nyi kamatban van megállapítva.

Az értékesített kötvényeknek eladási ára és kamatai az illető jogosultaknak egy később közze teendő határnapon legkésőbb f. évi májusig rendelkezésükre fognak bocsátatni.

A kijáró összeg a bejelentésben erre az illető jogosult által megjelölt állami pénztárnál lesz felvehető.

A pénz felvételére megállapítandó s később közze teendő határnapon az értékesített kötvények a jogosult részére kamatozni megszűnnek és az eladási ár után sem lesz időközi kamat követelendő.

Az értékesített közvetítésért a m. kir. pénzügyminiszternek hasznát nem számít és a kincstár mint tulajdonost megillető kártalanítási kötvények sem fognak kedvezőbb feltételek alatt értékesíttetni, mint a kötvények értékesítésére nézve a m. kir. pénzügyminiszter közvetítését igénybe vett magánosoké.

Az értékesítésnél a 92 %-nyi árfolyamon felül ne talán elérendő nyereség — az értékesítésnél felmerülhető költségek levonása után — teljesen egyenlő arányban fog az államkincstár, mint kötvénytulajdonos és a magán kötvénytulajdonosok között megosztatni és a vállalkozó pénzszolgáltatót megejtendő leszámlolás utána jogosultaknak kiszolgáltatni.

Ezekhez képest felhivatnak mindazon jogosultak kik a részükre megállapított kártalanítási összeg felett a fentebb meghatározott módon szabadon rendelkeznek hogy a mennyiben kártalanítási kötvényeiknek a fent jelzett feltételek mellett leendő értékesítésére a m. kir. pénzügyminiszter közvetítését kívánják igénybe venni ebbeli elhatározásukat a (hirdetményhez mellékel) mintának megfelelő alaku és két tanu által előttemeztet, aláírással ellátott bélyegmentes kötelező nyilatkozatban legkésőbb f. é. február hó végéig a m. kir. pénzügyminiszter tudomására hozták.

Ily bejelentés felesleges azok részéről, a kik kártalanítási igényükre a kincstár közvetítésével már előleget nyertek.

Végül tudomására hozatik az érdekelteknek, hogy a kártalanítási kötvények kedvező árfolyamának biztosítása szempontjából az államkincstár tulajdonát képező, vagy mint a jelen hirdetmény alapján értékesítésre bejelentendő kötvényeken kívül, más közfoglalmu kártalanítási kötvények 1891 előtt kiadatni nem fognak.

A bejelentéshez szükséges űrlapok az összes m. kir. állami pénztárnál és adóhivataloknál díjmentesen kaphatók.

Budapest, 1890 évi február hó 1-én

Dr. Wekerle Sándor. s. k.
m. kir. pénzügyminiszter.

*) t. i. ha nagyobb jövedelem igazoltatott, mint a mennyi után adó fizetett; ez esetben a kötvények csak 1892 végéig eladatnak ki.

**) t. i. az igény jogosultság iránti kétségesetben; a zálogjogos hitelezők bejelentése, peres igények s letiltás és foglalások esetében, ide tartozik a közbirtokosságilag kezelt, vagy adóztatott regale is, mely a bíróságnál osztandó fel.

***) t. i. községeknek, alapítványoknak, egyházaknak. stb.

LEVELEZÉS.

Balázsfalva 1890. február 7.

Az EMKE balázsfalva-vidéki köre kölcsönkönyvtára javára folyó hó 4-én a „nemzeti száloda“ nagytermében zárkörű táncestélyt rendezett, mely minden tekintetben jól sikerült.

Ha figyelembe részesítjük ama körülményt, hogy Balázsfalván a nagyobb költségzel járó mulatságok — noha a helybeli publikum áldozatkészsége s mulatság iránti kedve e bál alkalmából is csupán dícsérettel említhető, — rendszerint a vidéki közönség tömeges részvétele mellett nyújtanak anyagi sikert; jelen esetben daczára annak, hogy vidékről még sokak megjelenését óhajtottuk volna, kik más alkalommal ugy a cél érdekének, mint kedélyes időöltés tekintetéből szívesen keressik fel Balázsfalvát s kik bizonyára számottevő körülmények által gátoltak ebben, az elért eredménynek feltétlenül örvendünk kell.

Addig is, míg a nyilvános számadás megtétetik, jelezni kívánom, hogy az összes jövedelem 93 frt, melyből a kiadásokat levonva a könyvtár javára mintegy 32 forint fog megmaradni.

A bálban uralkodott hangulatról szólva, az pártalannak qualificálom. Jól mulatott a sző szoros értelmében a közönség minden egyes tagja, mit bizonyít azon körülmény is, hogy a teljes publikum reggeli 6 óráig volt együtt s csupán a gyertyák s lámpák fényének haldoklása vetett gátot annak, hogy a táncrend mely alaposan ki lett merítve, egy-két számmal nem növeltetett.

A jó időöltést pedig nagyban elősegítette egyfelől a nagyenyedi első népzenekar kifogástalan játéka, másfelől a táncrend utolsó előtti száma alá bevett fűzértánc, mely a közönséget maradásra csábította s mely a rendezőség által igen csinosan lett arangirozva. — A négyeseket mintegy 18 pár táncolta.

Jelenvolt.

Iparos bál.

Február 1-én.

A ki a szorgalmas munkásságot és feltétlen haladásra törekvést tüzi ki czéljául, s szemé előtt tartva sohasem téveszti azt, hanem lankadatlan buzgalommal törekszik e nemes czélját elérni: annak törekvése minden bizonnyal eredményes és siker koronázta leendő.

A nagyenyedi iparos polgárok önképző és beteg segélyező egylete a „Munkásság“ és „Haladás“ jelszót tüzte ki zászlajára s magassan lobogtatva azt fényesen ragyogó jelszava varázs körében: igyekszik, tesz, fáradoz, munkál, — s aratja is a sikert.

Ez egyesület másfél éve áll fenn. S már is oly tekintélyes tőkéje van, hogy vele segélyezhet és nyilvános olvasó és találkozó helyiséget tart fenn, hova lapokat járát, mi által a mívelődést hatalmasan mozdítja elő s szolgál azon czélnak, hogy hazánk szellemileg képzett iparosokat neveljen. Tőkéje gyarapítására mulatságokat rendez, a milyen volt közelebről a múlt év decemberében tartott iparos estély és most szombaton bálja.

Hogy milyen volt ez a bál? Azt igen könnyen megmondhatom. Mint akár melyik kisvárosi elite bál. Ha egy idegen ment volna be a terembe, ki az arcokat nem ismeri, bizonyára semmi különbséget sem tetten. Kifogástalan csinnal öltözött bájos hölgyek koszorúja, elegans fiatal emberek sorai népesíték a termet, kik a szalonias magaviselet és illem legszigorubb követelményeivel szemben sem hagytak semmi kívánni valót fenn. — Fel kilenezkor a rázendült zene táncra hívó akkordjai mellett tömött sorokban vonultak a tánczosok a hölgyek körébe s kezdetét véve a bál. Különböző színű toltettek bájos viselői kecses tovalendülésökkel káprázatos kavargó képet tártak a néző szeméi elé. Mind jobban jobban neki hevülve vidám jó kedvben hullámzott az egész terem. Szünetek alatt az udvarias tánczosok egy két telt pohár vizzel bámulatos ügyességgel tették taunságukat annak rendeltetési helyére való szállításában. Hölgyeim csak vigyázni tessék a hideg vizzel!

Majd az első négyesre jelezték a felállást. A tánczolókat két hosszú kolonban állottak fel, meglehetősen szűken, mi arra a következtetésre engedett jutni, hogy lehetett 45—50 pár. Igen természetesen, mihelyt a hatodik figurához jutottunk, sikerült azt mindjárt elrontani, de bámulat! a fürge gyik gyorsaságával ide-oda sikamló rendező ügyessége azonnal kellő korlátok közé szorította a vidáman nevetgélő tömeg szabálytalan operatívát. Így folyt ez egész bál a legvidámabb kedvben mindvégig, beleszöve olykor a mamák aggályait, ha lányukat felette fáradtaknak látták és figyelmeztették a tova lebbenő párokat, hogy ne oly sebesen! Falra borsót! A jókedv megbénítja azt az érzéket, melyel a fordulók gyorsaságát lehetne ily alkalmakkor meghatározni. Régen voltak a mamák tánczó leányok s azóta vagy elfeledték, vagy nem akarnak emlékezni az akkor történetekre.

Szóval mulattunk javában. — Nem is emlékszem tisztán egy contre danse, vagy azt követő csárdás után mondja tánczosom, hogy

— Mához megint mulatni — Jól bi — De az igen lesznek je — Ugyan — Mert z

A zene el hölgy publikum láttuk: Demeter né, Link Sime Mátys Sándor Tökés Imréné, nyokat, mig a Mari-Balázs Ilona, Keresztes Mari, Müller Ró nővérek, Székely Szöke Jolán, Te Wedel Mari kis jelen voltak: Tó Gyula, dr. Bartó Vermeser főhad 76 frt 67 kr. — Derék ipar elszót tüzték z

Az Építési müegyetmi magán mely a vasútépítés hidak előlőpözése, vonatkozó feltételek magyarországi hírl két alapraja. Az Ára egy füzetnek s és 9 füzet 2 frt Nagel Ottó könyvkereskedésben

— A na képviselőtársak é f. hó 2-án délut eltervezésére, ki áll állította az egy t. Deli Ödön je jár elő. A gyűlé jelszót a gyűlé felhívta Kerekes beadására, mely volt plébános ge elrepedvén, — á által újraöntend költségeinek egy A kántortartóni vételet s ezután tett az iskola üg Török Bertalan említette hogy sokat függ az i s buzgalmtól. képviselőt tagja tevékenyebben meg oly viszárs községre oly ka vendünk, hogy

— A nag gátóságí tagjai alelnökök Török ügyészül Mülle Kovács Gyula.

— Husz városunk aranyí termében fog m iránt, mely házi intelligenciájának és bucszatója szerint az 56 ta méltán remélhe lesz s a meghit A szabad figyelme gondó könnyítve azzal helyiségbeni fe terítékeinek fell

— A ko fagyos idők bes még jégre me igazi animoval ként élvezhetni érdeklődés küli ártana, mert el való képviselője

Gazdasági vegyes.

*** Szőlőtenyésztés cserépekben.** A cserépekben való szőlőtenyésztés nemcsak kellemes szórakoztató foglalkozás, hanem hasznos és jövedelmező is lehet. E célból január elején vágjunk dugványvesszőket s dugjunk belőlük kettőt-kettőt kis cserépekbe úgy, hogy a szemeket 2 cm. vastagon homokos jó föld takarja; a cserépeket pedig temessük friss melegágyba úgy, hogy az ágy földje a cserépeket néhány milliméter vastagon fódja s a kiszáradást megakadályozza. A szemek nemsokára hajtani kezdenek s egyuttal gyökeret is eresztenek. A mint a hajtások annyira kifejlődtek, hogy 3-4 levélkéjük van, a mi rendesen márczius elejéig be szokott következni. akkor a növényeket nagyon óvatosan 10-12 cm-es cserépekbe ültetjük át s azonnal ismét frissen átmelegített ágyba helyezzük. Midőn mindkét szem kihajtott, akkor az egyiket eltávolítjuk, hogy a másiknak több tápanyaga maradjon. A ki azonban több szőlőtököt akar nevelni, az mind a kettőt kiveszi és külön cserépekbe ülteti.

Április végén, vagy május elején, midőn a gyökerek már nagyon a cserép széléhez szorultak, a növényeket 15-18 centiméteres cserépekbe ültetjük át vígvázva, hogy a földesomó szét ne hulljon. Az alullevő kis oldalhajtásokat gondosan eltávolítjuk, a főhajtást pedig egyenesen egy a cserépbe dugott pálcához erősítjük, hogy hegye le ne törjék. A cserépeket még egyszer mérsékelt ágyba állítjuk, melyet szép időben jól szellőztetünk. A mint a hajtások az ablakot érik, ezt fel kell emelni.

Junius végéig a gyökérzet ismét annyira kifejlődik, hogy a növényeket még egyszer s most már 20-30 centiméteres cserépekbe kell átültetni, a nagyobb cserépekbe erősebb és hosszabb pálcákat, esetleg vékony karókat dugunk, melyekhez a főhajtásokat megkötjük. Ekkor szőlőnövényeinket már a szabadba, szélmentes napos helyre állíthatjuk, de mintegy 3 méter magasan állványt kell állítani följük, melyre ablakokat rakunk, hogy a szőlőtököt tulságos nedvesség és a peronospora ellen megvédjék. Itt többször megöntöztetnek s időről-időre higitott marhaguajt is kapnak. Az így nevelt szőlővesszők 2-4 méter hosszúra is megnőnek. A következő év február közepén a szőlőtököt növényházba állítjuk, a hol jó kezelés mellett junius végén vagy július elején érett szőlőt szedhetünk róluk.

*** Kossuth szőlő.** Röviden emlitettük már, hogy Stark Adolf békés-esabai vaskereskedőnek sikerült véletlenül egy új szőlőfajtát előállítani, mely úgy tetszik, az alföld legjobb szőlői közé fog tartozni. Az új szőlőnek, melyet tenyésztője Kossuth Lajos iránt való rajongó tisztelete jeléül Kossuth szőlőnek nevezett el Domonkos János békés-gyula tanító következő leírását adja a Kert észlepek legújabb füzetében:

Az 1879. tavaszán történt, hogy Stark Adolf békés-esabai vaskereskedő lugasra nevelt szőlőt a Madelaine Angevine egyik ágán egy fűrt a mellette álló Muscat Lierval ágán lévő fűrtel annyira összezett, hogy később bogozók összenőttek. Stark ezen véletlen összekerülését a két különböző t. i. fehér és fekete szőlőnek mintegy a természet újmutatásul tekintette, mely mondani látszott neki: „Íme a kétféle virág, zárd össze őket, és kapsz a terméke nyúlásból olyan magot, melyből zamatos, és mégis korai fekete szőlő fog létesülni.”

A bogyó szőlész belső ösztönének sugdosó szavait tanácsul fogadta és a két fűrt virágzás alatt — papírral-e vagy mivel biz én nem tudom — összezárta. Munkájának célja pedig az volt, hogy a Madelaine Angevine illyformán keresztzett virágának magvaiból korai és zamatos fekete szőlőt kapjon.

Számításában nem is csalódott. A természet azonban nagyot mosolygott Stark törekvésén és bár megadta, teljesítette kívánságát, emellett azt is megmutatta, hogy ő a nagyobb mester, és hogy az ember csak segítse, csak eszköze. A természet már előre úgy intézkedett, hogy Stark a Madelaine Angevine másik szomszédjával a Duke of Beuceleuch-ot ültesse és bizonyosan, mielőtt össze zárt volna a Madelaine Angevine és Muscat Lierval virágait, már a híres angol szőlő himporát titkos szolgálival a Mad. Angevine egyik bibéjére vitte.

Stark a Mad. Angevine fűrtjének magvait az 1879-dik év őszén elvetette és abból 1880-ban 18 csemetét kapott, de ezekből csak 9-et nevelhetett fel. E kilenc szőlő az elvetés idejétől a 6-dik évben, tehát 1885-ben mind bemutatva gyümölcsét. Hét közülük nagyon közönséges és a szőlők természetétől egészen elütő, mondhatni silány gyümölcsöt hozott, úgy, hogy azokat Stark elpusztította. Egy azonban kevés kivétellel csakugyan fekete bogyójú és ép olyan korai érési gyümölcsessel kedveskedett, mint a Madelaine Angevine s így Stark célját érte, mert ez a szőlő nagyon, de nagyon fölülte áll a Tre volte anni-nál. Neve: Stark magoneza.

Rosz név ugyan, mert a magon eza szó nagyon vitás, de ne legyünk most nyelvészek, csak kertészek.

„Bogyója — így írja Stark ur maga — gömbölyű, közép nagy, fűrtje középnyagságú, egy időben érik a Tre volte annival. Ambelografiai külseje emlékeztet a Madelaine Angevine habitusára. Bőtermő.“ Muskataly zamata azonban nincs.

A másik, vagyis a kilenczedik szőlő gyümölcse egészen meglepő a tenyésztőt magát is.

Ritkás nagy fűrtje és nagy tojásdad zöldes fehér bogyóival csak úgy mosolygott rá, mindezek felett a Madelaine Angevinevel egy időben ért meg s jóságára, valamint úgy a tökéen, mint leszakított állapotban való tartósságára nézve azt nagyon, de nagyon felülmuta.

Meteorologiai adatok

Január 1-7 Nagyenyeden.

NB. Az adatok sorrendje: légnyomás közepe ten-mmsz. gerszínén, hőmérséklet közepe, maximuma és minimuma C°

viszonylagos nedvesség közepe %, esapadék mm. borulat (bt=borult, bs=borus, dt=derült, ds=derős) legnagyobbszél (E-K-D-N 1-10 fokkal) stb. Az egész hétről szélóroszat zárjeles számai az előbbi hét közti különbséget jelentik.

Szombat.	73.7	-06.4	-1.6	-10.6	89	ds	EN3	—
Vasárnap	76.0	-11.5	-6.2	-16.0	78	dt	EN4	ny délr
Hétfő	75.6	-11.6	-8.0	-15.6	83	ds	EN4	—
Kedd	72.7	-10.8	-6.0	-15.4	79	dt	EN3	—
Szerda	67.2	-09.9	-5.0	-14.6	85	ds	EN3	—
Csütörtök	63.2	-10.1	-4.0	-14.6	81	ds	EN1	—
Péntek	65.0	-05.4	-0.5	-12.0	90	bs	E2	—
Egész hétről.	70.5	(+8)	-9.4	(-9.9)	84	(0)	ds	semmi esapadék.

A jövőben valószínű időjárás: a mult héten jelzett esapadék (hó) megszűnése után továbbra is hideg (-15° körül) a hét végétől kezdve pedig (15-20-ika körül) olvado.

Közlő: Dr. F. D.

Felelős szerkesztőség:

DR. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN
Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 7 65 per Meter — glatt und geunstert (ca 2500 versch. Farben und Dessins) — veil. roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant) Zürich. Muster umgehend. Brief kosten 10 kr. Porto. (3)

Megjelent új könyvek és naptárak,

K A P H A T Ó K

WOKÁL JÁNOS

könyvkereskedésében

N-ENYEDEN.

Arany János, Toldi költői elbeszélés, nyelvi és tárgyi bő magyarázatokkal ellátta Lehr Albert, második kiadás ára 2 frt.

Szász Károly, uti tárcza, a vissza-tért füzve I forint.

Szász Károly, uti tárcza, A vissza-tért diszkeskötésben 1 frt 60 kr.

Serpa Pintó utazása, Afrikán keresztül az atlanti óceántól az indiai óceánig átdolgozta dr. Brózik Károly diszkeskötésben ára 2 frt.

Dr. Schlauch Lőrincz püspök, egyházi és politikai beszédei, közreboocsátja Bunyitai Vinceze váradi t. kaanonok, a teljes mű két vaskos kötetben ára 10 frt.

Tanulók olvasótára, 17. füzet, szemelvények Kossuth Lajos beszédeiből ára 20 kr.

Ugyanez 18. füzet Deák Ferencz beszédeiből ára 20 krajczár.

A magyar kir. államvasutak utiképekben, szerkesztették: Ocskay Gusztáv és Somogyi Henrik ára 25 kr.

Magyar olvasókönyv, Polgári fiúiskolák számára, szerkesztette Hoffmann Mór, második kötet II. osztály számára ára 60 kr.

A magyar **Gyorsírás tankönyve,** Gabelsberger-Markovits-rendszer szerint, iskolai és magánhasználatra írta Forrai Soma, II. kötet vitairási rész ára 60 kr.

Az egyszerű és kettős könyvvitel tankönyve, kereskedelmi középiskolák és akademiák használatára, valamint magántanulmányozásra, írta Novák Sándor, ára 4 frt.

Latin szókönyv, Etymologikus csoportok-ban gimnáziumi használatra készítette Simonyi Zsigmond, második kiadás ára 80 kr.

Természettan, a chemia elemeivel, a népiskola V. és VI. osztálya és az ismétlő iskola számára írta Hellen Ágost, ára kötve 40 kr.

Kis Lap, képes gyermek-újság szerkeszt Forgó bácsi, 37. kötet, ára kötve 3 frt

Az olcsó könyvtár újabbán megjelent füzetei: III. Napoleon, A tüzérség multja és jövője 262. sz. ára 30 kr.

Schiller, Stuart Mária, szomorujáték öt felvonásban 263. sz. ára 50 kr.

Milton, Az elveszett paradicsom 264. sz. ára 80 kr.

Abaut, A régi bástya, regény három kötet 265-67. sz., egy-egy kötet 80 kr.

Képes Folyóirat, a vasárnapi újság füzete Ny. Wokál Jánosnál Nagyenyeden, 1890.

tekben, szerkeszti, Nagy Miklós I. II. füzete ára 30 kr.

Az uralkodó család tagjai, szerkesztette Nagy Miklós, ára 30 kr.

Az elmekörtán tankönyve, orvosok, bírák és ügyvédek számára írta dr. Salgó Jakab, ára 2 forint.

1889. évi törvények, gyűjteménye zsebkiadás jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára füzve 1 frt 80 kötve 2 frt 80 kr.

Ugyanez nagy nyolczadrét kiadásban ára füzve 1 frt 80 kr.

1889. évi **Országgyűlési** törvények zsebkiadás dr. Imling Konrad, Fritz Péter és más szakférfiak közreműködése mellett jegyzetekkel utalásokkal és magyarázattal ellátva ára füzve 2 frt kötve 2 frt 80 kr.

Curiai Döntvények és elvi jelentőségű határozatok polgári ügyekben és bűnügyekben szakszerű határozatokkal közlé teszi. A „Magyar Igazságügy“ szerkesztősége ötödik évfolyam ára kötve 3 frt.

Az 1886. évi 29. t.-cz. **A telekkönyvi betétek szerkesztéséről,** összeállította Osváth Imre ára 60 kr.

A házassági elválás joga, magyarországon és az ország erdélyi részeiben, gyakorlati használatra írta Sztelhol Kornél, ára füzve 2 forint 40 krajczár.

Az állami italméresi jövedékről, szóló összes törvények és rendeletek magyarázata, nélkülözhetlen kézikönyv, elárusítók, kereskedők, vendéglősök, bortermelők s az ellenőrzésre hivatott pénzügyi és közigazgatási tisztviselők és ügyvédek részére 30 drb iromány mintával, írta Osváth Imre, ára füzve 2 frt.

Az állami közigazgatás, írta Moesáry Lajos ára 2 frt.

Kamat táblázatok, melyek segítségével 1 frttól 999,999 frtig terjedő tőkének kamatai 1-184 napra, 1/4 és egy évre összeadás által kiszámítható. Kiszámította Fekete Károly ügyvéd, ára 5 forint.

Szegedi szakácskönyv, írta Rézi Néné, 5-ik javított kiadás, ára kötve 2 frt.

Szives megfigyelésül!!

Ezerszeresen kipróbált s orvosi tekintélyek és számos magános bizonyítványaival kitüntetett készítmények Dr. Miller **mohndörnyedve,** meglepő hatású köhögés rekedtség, torokfájás, nyálkásodás, kezdődő tüdőgümónél és egyáltalán a légzőszervak minden gyuladással. — Tégelyben gyermekek és felnőttek számára. Egy tégely ára 50 kr.

Miller tyukszembalzsama

Csalhatatlan szer **tyukszemek, szemölcsök és fájdalom borkeményedések ellen.** Ára egy dobozban levő üvegesnek esetlenül és használati utasítással együtt 48 kr.

Valódián kaphatók: Nagyenyeden Bisztricsányi Lajos fűszerkereskedőnél. Szászrégenben Vermscher E. gyógyszerésznél. Deesen Nick F. fűszerkereskedőnél. Csikszereván Leicht F.-nél. Beszterezén Fischer testvéreknél. Gyulaférvárt Fröhlich F. gyógyszerésznél. Fogarásban J. Bergleiter Sternbory J. és Glein R. gyógyszerészeknél. Nagyszébenben Reisenberger F.-nél. Marosvásárhelyt Nagy Sándor gyógyszerész a „vörös kereszt“-hez és Bneher M. kereskedőnél

Központi szétküldési raktár: (3-16)

Miller J. gyógyszerész Brassó.

Dr. BO CZ J. PINCÉJÉBŐL.

Sárdi 1885-beli **KÖVÉRSZÖLLŐBOR**

Ára: egy nagy palaczknak (á 1 liter) 1 frt.

Kapható **CZIRNER J. JÓZSEF** kereskedésében (3-3)

Szerkesztő Nagy...
A KIADÓ...
lap szellemi közlemény...
Kiadó Wokál János...
az előfizetés bérmentese...
Készítők ne...

A közigazga

B. Kemény először az alispán főszbiró elhaltára zelésre nézve a miniszter be nem delvön el, az erdélyi püspöki aradalon Gr. Teleky Á. enyedi patakstatisztu ügyész küiránti kérést s pénzügyigazgatófluenza két deréMózes számtiszés Prediger Jánagyenyedi kir. A pénzügyorség — Folyó évre 58.339 frt 62 fejezve. A meg volt. A regale kivételével biztmutatás szerint adóban 787.308 Hadmentességi 57.884 frt 42 frt 6 kr. Illetőtartozás 24.068 frt 64 kr, fizetelenül nagy részének felszerovatatalába számkivalón szorgalmatézése után a steriat a megygondnokolt. na gondnokolt. Gy 134 gy. és 6 üggyét vezetik.

Emléke

Január 2
Prodán ismerő
főhadi szállása
belovagolt Eny
A mint
tanács köteles
tízeg felkeres
a térparancsn
ügyeit s azok
E közebe
tovább és tova
körül özőnlő
dolog Enyedn
ünepén fog
Ezt föle
akadtak közöt
jok*) felker
tulag közölték
meneküljenek
Egy M
ember volt a
szegutszaban
Aligha nem
azon ok mia
meneküljön.
dotta. Mond
Ferenczné s
*) Az I
szellerek voltak
*) Hor